

АКТ
лісопатологічного обстеження лісових насаджень по
СВСК «Агроліс», Рівненська обл. на доцільність
проведення в них суцільних санітарних рубок.

«10» квітня 2025 року

м.Березне Рівненської обл.

На звернення підприємства СВСК "Агроліс", лист №51/03.04.2025 року, нами, комісією в складі: начальника відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимира КАСЯНЧУКА, провідного інженера-лісопатолога філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Сергія НОВАКА, виконавчого директора СВСК «Агроліс» Ігора МЕЛЬНИКА, спеціаліста відділу земельних відносин Малинської сільської територіальної громади Ірини СУЛЬЖИК, в.о. начальника відділу з питань екології та природних ресурсів Березнівської міської ради Сергія МЕЛЬНИКА проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по СВСК "Агроліс" що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025рік у відповідності до п. 3, "Санітарних правил в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756 зі змінами, що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224., (далі —« СПЛУ») на предмет призначення в них суцільних санітарних рубок.

Обстеження проведено в натурі:

Таксаційна характеристика лісових насаджень вказана згідно матеріалів лісовпорядкування станом на 01.01. 2015 року:

Квартал 9, виділ 15, площа виділу 4,9 га, **(в рубку кв. 9, вид. 15(1), площа 0,9 га)**, склад 10Сз, вік 54 рік, повнота 0,70, бонітет 2, середня висота 18 м., середній діаметр 26 см., В2ДС, експлуатаційні ліси, 240 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 9, виділ 4, площа виділу 2,6 га **(в рубку кв. 9, вид. 4(3), площа 0,6 га)**, склад 5Сз(53)5Сз(35), вік 53 років, повнота 0,90, бонітет 2, середня висота 18 м., середній діаметр 24 см., В2ДС, ОЗЛД (берего захисні лісові ділянки) - ліси вздовж берегів річок, навколо озер, водойм та ін., 288 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 10, виділ 3, площа виділу 5,3 га **(в рубку кв. 10, вид. 3(2), площа 0,9 га)**, склад 10Сз вік 51 років, повнота 0,85, бонітет 2, середня висота 17 м., середній діаметр 22 см., В2ДС, експлуатаційні ліси, 270 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 47, виділ 8, площа виділу 15,0 га**(в рубку кв.47,виділ 8(9),площа 0,7га)**,склад 10Сз ,вік 49 років, повнота 0,60, бонітет 1, середня висота 18 м., середній діаметр 20 см., А2С, експлуатаційні ліси, 200 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 47, виділ 18, площа виділу 4,3 га **(в рубку кв. 47, вид. 18(3), площа 0,5 га)**, склад 10Сз, вік 49 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 19 м., середній

діаметр 22 см., А2С, експлуатаційні ліси, 265 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 22, виділ 26, площа виділу 4,8 га (**в рубку кв. 22, вид. 26(3), площа 0,4 га**), склад 10Сз, вік 33 років, повнота 0,85, бонітет 1, середня висота 14 м., середній діаметр 18 см., А2С, експлуатаційні ліси, 214 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 22, виділ 14, площа виділу 8,6 га (**в рубку кв. 22, вид. 14(1), площа 0,9 га**), склад 9Сз1Бп+Дчр, вік 29 років, повнота 0,85, бонітет 1А, середня висота 14 м., середній діаметр 16 см., В2ДС, експлуатаційні ліси, 210 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 27, виділ 4, площа виділу 5,6 га, (**в рубку кв. 27, вид. 4(7), площа 1,0 га**) склад 10Сз, вік 56 років, повнота 0,7, бонітет 1, середня висота 20 м., середній діаметр 26 см., А2С, експлуатаційні ліси, 280 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 27, виділ 3, площа виділу 4,5 га (**в рубку кв. 27, вид. 3(4), площа 1,0 га**), склад 10Сз, вік 37 років, повнота 0,85, бонітет 1, середня висота 14 м., середній діаметр 18 см., А2С, експлуатаційні ліси, 200 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 22, виділ 19, площа виділу 4,0 га (**в рубку кв.22 вид. 19(1), площа 1,0га**), склад 8Сз(44)2Сз(34), вік 44 роки, повнота 0,65, бонітет 1, середня висота 18м., середній діаметр 26 см., А2С, експлуатаційні ліси, 210 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 34, виділ 44, площа виділу 3,6 га (**в рубку кв.34 вид.44(2), площа 0,9га**), склад 10Сз, вік 55 років, повнота 0,70, бонітет 2, середня висота 18м., середній діаметр 26см., В2ДС, ОЗЛД (берего захисні лісові ділянки) - ліси вздовж берегів річок, навколо озер, водойм та ін., 260 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 32, виділ 20, площа виділу 4,8 га (**в рубку кв.32, вид.20(1), площа 0,9 га**), склад 10Сз, вік 49 роки, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 18м., середній діаметр 20см., А2С, експлуатаційні ліси, 260 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

При проведенні лісопатологічного обстеження встановлено, що основною причиною всихання лісових насаджень за зовнішніми ознаками є ураження **стовбуровими шкідниками**. Сухостійні, відмираючі, дуже ослаблені дерева сосни (3,4,5,6 категорії санітарного стану) заселені, а в більшій частині відпрацьовані стовбуровими шкідниками, зокрема короїдом стенографом. У нижній частині стовбура (зона товстої кори), при відлученні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, продукти життєдіяльності, які залишає шкідник під час заселення імаго та живлення личинок. При зовнішньому огляді окремих вітровальних дерев сосни спостерігається, що поверхня вершинної частини стовбура в районі заселення зайнята ходами повністю. На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники – малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Крім цього у нижній частині стовбура дерев V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура,

які наносять ксилофаги з групи деструкторів – вусачі *Gerambycidae* та златки *Buprestidae*, деревина таких дерев має синювате забарвлення, внаслідок ураження фітоостомовими грибами. При детальнішому огляді зафіксовано кількість опалих пагонів, що становить на проекцію крони від 3 до 10 штук. Опалі пагони блідо-зеленого, жовтуватого кольору, мають характерні ознаки заселення імаго (отвори занурення).

При обстеженні було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти нижче встановленого показника. У відповідності п. 27 «СПЛУ», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 дані насадження потребують суцільних санітарних рубок. Дані рубки необхідно провести протягом 2025 року.

Згідно додатку 7 «СПЛУ» обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 17-55 % запасу деревини.

Спеціалістам підприємства вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Квартал 40, виділ 6, площа виділу 8,6 га (**в рубку кв. 40, вид. 6(7), площа 0,9 га**), склад 10Сз, вік 50 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 19 м., середній діаметр 22 см., В2ДС, експлуатаційні ліси, 275 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 40, виділ 8, площа виділу 5,1 га (**в рубку кв. 40, вид. 8(2), площа 0,9 га**), склад 10Сз, вік 54 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 21 м., середній діаметр 26 см., В3ДС, експлуатаційні ліси, 300 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 40, виділ 11, площа виділу 10,9 га (**в рубку кв. 40, вид. 11(5), площа 0,9 га**), склад 10Сз, вік 49 років, повнота 0,9, бонітет 1, середня висота 19 м., середній діаметр 22 см., В3ДС, експлуатаційні ліси, 330 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 40, виділ 7, площа виділу 2,5 га (**в рубку кв. 40. вид. 7(2), площа 0,7га**), склад 10Сз, вік 35 років, повнота 0,90, бонітет 2, середня висота 12м., середній діаметр 14 см, А2С, експлуатаційні ліси, 175 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 41, виділ 23, площа виділу 15,0 га (**в рубку кв.41 вид.23(11), площа 0,5 га**), склад 10Сз, вік 49 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 18м., середній діаметр 24см., В2ДС, експлуатаційні ліси, 245 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 42, виділ 10, площа виділу 6,1 га (**в рубку кв. 42, вид. 10(1), площа 0,5 га**), склад 10Сз, вік 49 років, повнота 0,55, бонітет 1, середня висота 19 м., середній діаметр 24 см., В2ДС, експлуатаційні ліси, 200 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 40, виділ 13, площа виділу 8,7 га (**в рубку кв. 40. вид. 13(5), площа 0,7га**), склад 10Сз, вік 54 років, повнота 0,70, бонітет 1, середня висота 21м., середній діаметр 26см, В3ДС, експлуатаційні ліси, 320 м3/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

Квартал 13, виділ 4, площа виділу 3,2 га (**в рубку кв.13 вид.4(1), площа 0,7 га**), склад 6Сз4Бп, вік 34 років, повнота 0,90, бонітет 1, середня висота 14м., середній

діаметр 16см., ВЗДС, експлуатаційні ліси, 180 м³/га. Повідомлення про погіршення санітарного стану представлено.

В ході лісопатологічного обстеження насаджень встановлено, що основною причиною пошкодження є наслідок стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, вітровалу та бурелому), що пройшли на території СВСК «Агроліс», в 2024 році – січень-березень 2025 року.

В насадженнях, що обстежились спостерігається значна кількість дерев в більшій мірі породи сосна зі зламаними навіпіл стовбурами і обламаними кронами, із вивернутою на поверхню кореневою системою, з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі та потрощеного хмизу, за рахунок чого створюється значна захаращеність. У відповідності до п. 16 «СПЛУ» у насадженнях пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

Вітровалом та буреломом пошкоджені здебільшого хвойні дерева.

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини Tomicus (представники – малий сосновий лубоїд Tomicus minor та великий сосновий лубоїд Tomicus piniperda). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. Крім цього у нижній частині стовбура дерев V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів – вусачі Gerambycidae та златки Buprestidae.

Також наявні дерева які не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях накопичується неліквідна деревина.

При обстеженні було встановлено, що повнота насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти згідно встановленого показника. У відповідності п. 27 «СПЛУ» насадження потребують суцільних санітарних рубок. Рубки необхідно провести на протязі 2025 року в найкоротші терміни.

Згідно зведеної відомості карток пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 11 – 64 % запасу деревини.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по СВСК «Агроліс» на загальній площі – **15,5 га**. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу.

2. Для наведення належного санітарного стану, з метою запобігання розповсюдження шкідників та хвороб лісу, недопущення втрат технічної якості деревини провести суцільні санітарні рубки на площі – **15,5 га**, з запасом, що вирубується – **2014 м³**, в т. ч ліквід – **1720 м³**.

3. З метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відтворення на кожну ділянку до початку рубки скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо.), лісівничі та організаційні вимоги.

4.Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756 зі змінами що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224.

5.В осередках стовбурних шкідників, кореневої губки проводити рубки згідно термінів та норм передбачених «СПЛУ», заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6.Очистку лісосіки від порубкових залишків провести дотримуючись правил пожежної безпеки в лісі.

7. На зрубках провести лісокультурні заходи згідно типу лісорослинних умов, з дотриманням «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від 01.03.2007 р. №303. В осередках кореневої губки та комплексу вторинних шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

8. Осередки вторинних шкідників, що зафіксовані під час лісопатологічного обстеження підлягають моніторингу санітарного стану насаджень спеціалістами СВСК «Агроліс» та у разі не зафіксованого осередку вторинних шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації. Вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

9. Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб і в першу чергу під час проведення суцільних санітарних рубок, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

10. Спеціалістам СВСК «Агроліс», при виявленні червонокнижних рослин та тварин діяти згідно чинного законодавства.

11. Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубань шляхом перелікової таксації спеціалістами СВСК «Агроліс».

12. Лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 07-10.04.2025 року.

До акту додаються додатки:

- № 6 СПЛУ;
- №7 СПЛУ;
- планчики ділянок;

Акт складено в 3-х примірниках.

1-й – філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;

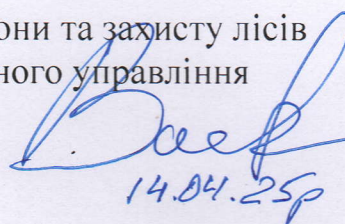
2-й – СВСК «Агроліс»;

3-й – Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства.

Акт підписали:

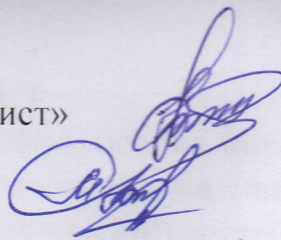
Начальник відділу

мисливського господарства, охорони та захисту лісів
Північно-Західного міжрегіонального управління
лісового та мисливського
господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Провідний інженер – лісопатолог
філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»

Сергій НОВАК

Виконавчий директор СВСК «Агроліс»

Ігор МЕЛЬНИК

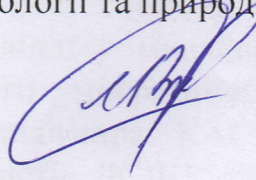
Спеціаліст відділу земельних відносин Малинської сільської
територіальної громади

Ірина СУЛЬЖИК

В.о. начальника відділу з питань екології та природних ресурсів

Березнівської міської ради

Сергій МЕЛЬНИК